

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/2009 vp

Lakialoite laiksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (Mika Lintilä /kesk ym.)

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä syyskuuta 2009 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lakialoitteen vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojen-

nuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (LA 54/2009 vp — Mika Lintilä /kesk ym.).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

LAKIALOITE

Lakialoitteessa ehdotetaan, että vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua erityislakia jatkettaisiin vielä yhdellä vuodella eli vuoden 2010 loppuun.

Erityislain tarkoituksena on ollut varata aikaa pysyvemmän ratkaisun löytämiseen. Koska sellainen on osoittautunut ilmeisen vaikeaksi, erityislain jatkaminen on perusteltua. Määräaikaisella erityislaille säätämistä ei voida kuitenkaan

pitää tyydyttävänä kenenkään kannalta. Tilanteen jatkumista ei myöskään voida enää perustella vaikeuksilla löytää vaihtoehtoinen tukimuoto. Eri vastuuministeriöiden yhteistyöllä tulee valmistella vaikeavammaisten yrittäjien aseman turvaava, pitkäjänteisempi ratkaisu. Jotta sellaiseen voitaisiin päätyä kestäväällä tavalla, aloitteessa ehdotetaan erityislain jatkamista vielä yhdellä vuodella eli vuoden 2010 loppuun.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta on käsitellyt vuodesta 1995 alkaen vuodeksi tai kahdeksi kerrallaan esitettyä erityislakia vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista. Samaan aikaan

on pyritty löytämään erityislain korvaava pysyväisratkaisu. Sellaisen aikaansaaminen on kuitenkin osoittautunut vaikeaksi erityisesti arvonalisäverodirektiiviin ja yhteisön valtiontukisäännöksiin sisältyvien rajoitusten vuoksi.

Asiaa on selvitelty tuloksetta usean hankkeen yhteydessä eri ministeriöissä, kuten valtio-

neuvoston selonteossa vammaispolitiikasta, VNS 5/2006 vp. Selonteon käsittelyn yhteydessä eduskunta edellytti, että hallitus ryhtyy pikaisesti valmistelemaan laaja-alaista kaikkien tahojen toimintaa ohjaavaa vammaispoliittista ohjelmaa. Nykyisen hallituksen ohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla eri hallinnonalojen toiminnan käsittävä vammaispoliittinen ohjelma, jossa linjataan seuraavien vuosien vammaispolitiikan keskeiset toimenpiteet. Ohjelma on tarkoitettu saadaan valmiiksi alkuvuonna 2010.

Puheena oleva aihepiiri on ollut esillä edellä mainitussa ohjelmatyössä. Asiaa on lisäksi käsitelty asianomaisten ministeriöiden välillä virkamiestasolla. Toistaiseksi toimivaa, oikeudellisesti hyväksyttävää ja kansalaisten yhdenvertaisuuden huomioon ottavaa ratkaisua ei näissä yhteyksissä valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuitenkaan ole löydetty.

Vaikka erityislaki on antanut vaikeavammaisille yrittäjille aikaa sopeutua arvonlisäverovel-

vollisuuteen, erityistuen tarve ei ole poistunut. Riittävää ratkaisua ei ole tarjonnut myöskään arvonlisäveron liukuvan alarajan käyttöönotto, koska liukuma koskee yhtäläisesti kaikkia yrittäjiä eikä siten tasapainota vammaisyrittäjien tarvitsemista erityispalveluista aiheutuvia, muita yrittäjiä korkeampia kustannuksia.

Valiokunta toistaa useasti aiemminkin esittämänsä näkemyksensä siitä, että vaikeavammaisten yrittäjien asema tulisi ratkaista pysyvällä sääntelyllä. Koska korvaavaa järjestelmää ei ole vielä saatu aikaan, valiokunta pitää erityislain jatkamista vuodella tarpeellisenä. Valiokunta pitää tärkeänä, että asiaan viimein saataisiin vammaisyrittäjien aseman turvaava ratkaisu.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Christina Gestrin /r
Pertti Hemmilä /kok (osittain)
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Mikko Kuoppa /vas
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /kesk
Olli Nepponen /kok

Tuija Nurmi /kok
Kirsi Ojansuu /vihr
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /kok (osittain)
Sari Sarkomaa /kok
Minna Sirnö /vas
Pia Viitanen /sd
vjäs. Inkeri Kerola /kesk
Heli Paasio /sd
Kimmo Sasi /kok.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Jukka Vanhanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista on säädetty vuodesta 1995 alkaen aina vuodeksi kerrallaan erityislailla. Vaikeavammaisten yrittäjien erityistuen tarve ei ole poistunut erityislailla annettuna sopeutumis-aikana. Kuten valtiovarainvaliokunta totesi mietinnössään (VaVM 20/2007 vp), yrittäjät tarvitsevat toiminnassaan tavallista enemmän erityispalveluja, joista aiheutuvat kustannukset nostavat heidän tuotteidensa hintoja.

Pysyväisratkaisun aikaansaaminen on osoittautunut ongelmalliseksi, mutta sen välttämätön tarve on todettu. Verolainsäädäntö muodostaa juridisen esteen vammaisten yhdenvertaisille mahdollisuuksille. Vaikeavammaisten yrittäjien asema ei voi olla enää nyt myönnettävän vuoden jatkoajan jälkeen erillissäätelyn varassa.

Käsityöläiset ovat toinen ryhmä, jonka verokohtelu on ongelmallinen. Yleisen arvonlisäveron nostaminen hankaloittaa käsityöyrittäjien tilannetta entisestään. Tuotteiden kustannusrakenne muodostuu pääasiallisesti työstä, ja arvonlisävero muodostaa näin työlle nyt 22 prosentin, jatkossa 23 prosentin, ylimääräisen veron. Käsityöyrittäjien tuottamat palvelut eivät sisälly niihin Euroopan yhteisöjen neu-

voston kuudennen arvonlisäverodirektiivin (77/388/ETY) liitteessä määriteltyihin työvaltaisiin palveluryhmiin, joihin on ollut mahdollisuus ottaa käyttöön alennettu verokanta vuoden 2010 loppuun jatkuvassa arvonlisäverokokeilussa. Ongelma on yleiseurooppalainen, ja Suomen tulee olla aloitteellinen, jotta käsityöyrittäjien myymien tuotteiden ja palveluiden verokohtelu saadaan asianmukaiseksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että hyväksytään yksi lausuma.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, miten vaikeavammaisten yrittäjien ja käsityöyrittäjien valmistamien tuotteiden verorasitusta voidaan pysyvästi helpottaa, ja tuo esityksen eduskunnalle.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2009

Bjarne Kallis /kd